

CONSELH GENERAU D'ARAN

AIRAU DE LENGUA

PRÒVA D'ARANÉS

CERTIFICAT A2

Nòm: _____

Cognòms: _____

DNI num.: _____

Adreça: _____

CP _____ Poblacion: _____

Telefòn: _____

E-mail: _____

mai de 2023

PART 1

COMPREENENÇA ORAU

1. Escota era convèrsa entre dues amigues. Ara seguida mèrca damb ua X era responsa corrècta de cada ua des cinc afirmacions que se propòsen.

1. Maria e Isabel hè temps que non se ven pr'amor que...
 - a. non an es madeishes afeccions.
 - b. Isabèl ei plan aucupada damb era casa e eth trebalh.
 - c. Isabèl non s'ac pòt apraiar tà veder-se es dimenjades.

2. Maria li ditz a Isabèl qu'a vist un concèrt, mèrca...
 - a. que non li a agradat bric.
 - b. qu'a estat preciós.
 - c. Qu'aquerò que mèrca li a agradat a estat era visita dera casa-musèu.

3. Era codina de Joanchiquet ...
 - a. non ei guaire grana, mèrca a un lhet laguens d'un armari.
 - b. ei grana e per aquerò non ei era mèrca cauda.
 - c. èrca era estança dera casa a on s'i hèrca mèrca vida per èster era mèrca cauda.

4. Eth cerèr de Joanchiquet ei...
 - a. ena dusau planta tà conservar fresqui es aliments.
 - b. era estança a on se sauen sonque es airines deth uart.
 - c. eth lòc a on se sauen aliments e airines.

5. Enes cases vielhes i viuien
 - a. es familhes des ereus.
 - b. er ereu, era sua familha e es hilhs deth cavalèr.
 - c. enquia tres generacions, pairs-sénhers includits.

PART 2

COMPREENENÇA LECTORA Lieg eth tèxte damb atencion.

Aguesta beròia istòria ei ua d'aqueres que van passant de boca en boca, de generacion en generacion, e que soent es mèrca vielhi de cada casa conden as mèrca joeni enes longues serades d'iuèrn, toti amassats ath cant deth huec en tot guardar eth sòn brandau, en tot minjar quauque crespèth o simplement, com diden, en tot deishar hèrca e demorar qu'era ora de sopar arribe. Conden qu'aguesta istòria succedic hèrca un bèth pialèr d'ans, ena region der arriu Zapavia, a on s'i trapen es montanhes Nargüic.

En aqueth parçan, ath pè d'aqueres granes montanhes, gessien primes hilères de hum que mercauen era preséncia d'un pòble.

Eth pòble se trapaue en un lòc fòrça antic, abitat hège cents e cents d'ans. Ère un pòble non guaire gran, damb cases granes e petites, damb gent arrica e gent que non tant, damb gent brava e dolenta, abitat majoritàriaments per gent grana, ja qu'es mès joeni auien partit entara ciutat de mès apròp, Cantònia, a on auien trapat eth sòn mestier e ua vida mès facila que non pas en pòble des sòn predecessors.

Es carrèrs deth pòble èren cauçadats e arribenti, e es cases, totes ath sòn torn, auien era bòrda damb eth humèr, eth palhèr e eth uart.

En ua d'aguestes petites cases, ena mès vielha e descuedada deth pòble, i viuien tres frairs: Artur, Pèir e Joan. Aguesti tres frairs èren persones plan braves e se hègen damb tot eth pòble. Totun, es tres frairs èren un peishic gelosi d'aqueri qu'auien granes fortunes e tot soent mauparlauen dera gent arrica, insolidària e egoïsta que viuie en pòble.

Artur auie ath torn de vint-e-sies ans, ère de complexion fòrta, tirant a grana. Auie un caractèr fòrça comprensiu e li agradaue fòrça parlar damb era gent. Encara non ère maridat. Vestie de manèra simpla e ère un shinhau desendreçat e descuedat.

Dempús dera mòrt de sa pair, Artur ère eth que manaue en casa e portaue era husteria que li deishèc montada. Arrés en pòble podie compréner coma podie entener-se tan ben damb era ressèga, eth martèth, es taches e es puntes, desendreçat e tracassier com ère, e jamès volar-li cap de dit!

Pèir auie vint-e-quate ans. Ère de caractèr fòrça nerviós, li agradaue poder ajudar as auti, que se li dèsse era arrason e que jamès se li portèsse era contrària; totun, ère un brave òme. Ère eth frair mès imaginatiu e engehós des tres. Hège de cartèr dera vila, e coma auie de visitar cada dia totes es cases deth pòble entà repartir es cartes, tostemp coneishie tot çò que i auie de nau en cada casa.

Joan auie dètz-e-ueit ans, ère eth tardanet dera casa e dilhèu per aquerò ère eth mès escarrabilhat e enrialhat des tres.

A Joan, que tostemp arrie, li shautauede hèr trufandisses ara gent. Aprenie de hustèr damb eth sòn frair gran, mès aquerò de trabalhar non li anaue pas guaire.

Es tres frairs viuïen toti soleti, ja qu'es sòns pairs e es sòns pairs-sénhers auïen morit de vielhi.
Es tres s'estimauen fòrça ara sua familha.

Sa pair patic ua longa malautia que l'obliguèc a estar-se en lhet ua vintea de dies. Ath long d'aqueth temps, es tres frairs cuedèren tant coma poderen ath malaut e li dèren fòrça ànims. Un ser, quan Artur s'apropèc damb eth sopar prèst entara cramba de sa pair, eth vielh li didec qu'amassèsse as sòns auti frairs, pr'amor qu'en veïr qu'ère era sua ora de partir, volie condarles un secret qu'auie sauvat tota era sua vida e que les harie arrics e erosi entà tostep.

(Fragment deth libre "Es Montanhas Nargüic" de Noemí Jaquet solé, basat ena istòria d'Eisharc Jaquet Solé, 2012)

1. Mèrca damb V (vertadèr) o F (faus) cada ua des senténcies.

- V - F Aguesta ei ua istòria de transmission orau.
- V - F Er arriu Nargüic tanben recep aigua der arriu Zapavia.
- V - F Es joeni d'aguest parçan auïen trapat eth sòn mestier en Cantònia, fòrça luenh deth parçan de neishença.
- V - F Es personatges d'aguesta istòria èren tres frairs gelosi a mèns non poder dera gent arrica deth pòble.
- V - F Es protagonistes se didien Artur, Pèir e Joan e auïen vint-e-sies, vint-e-quate e dètz-e-ueit ans, respectivament.
- V - F Artur auie bon caractèr e ère charraire.
- V - F Pèir ère un hustèr engenhós e imaginatiu a qui li auie volat un dit.
- V - F A Joan non li agradaue bric trebalhar perque ère eth tardanet dera casa.
- V - F Eth pair des gojats moric d'ua malautia longa.
- V - F Eth pair s'emportèc tara hòssa un gran secret que les auesse hèt arrics e erosi entà tostep.

PART 3

GRAMATICA E ORTOGRAFIA

1. Aumplís eth vuet damb era preposicion o er article contractat que convengue:

1. Vau nòça dera mia cosia.
2. Ei tan gròs que non passe pòrta.
3. A dit qu'anaue Vielha.
4. Quan tornes supermercat, soparam.
5. Vau cada dia gimnàs.
6. Anaram de vacances Còsta Brava.
7. Enguan..... Nadau non nheuèc bric.
8. Pòrti es claus pòcha.
9. Me lhèui sies e mieja.
10. Passa eth drap veire.

2. Escriu en present d'indicatiu es vèrbs que i a entre parentèsi:

1. Totes es flors se (daurir) quan hè solei.
2. Jo non (poder) minjar sucre.
3. Nosati non (béuer) cafè jamès.
4. (saber, vosati) a on son es vòsti vesins?
5. Hè temps que non (hèr, tu) crespèths.

3. Escriu en preterit es vèrbs que i a entre parentèsi.

1. Eth president (parlar) ua ora.
2. Mercè (díder) que portarie ua còca.
3. Nosati (anar) tath cine dimenge passat.
4. Eth dia que jo (hèr) era prumèra comunion nheuaue.
5. Er an que vos (maridar) bastiren eth Parador de Vielha.

2. Aumplís es vuets damb er advèrbi que correspongue:

atau, dehòra, dilhèu, dessus, delàger, dempús, naut, enlòc

1. arribèc massa d'ora e aué arribè tard.
2. Pren-te un paraigües,, se plò, non te banharàs.
3. Vos dèishi eth vrespalh dera taula.
4. S'eth paquet non arribè aué arribarà deman
5. Non è clau de casa e te demori

PART 4

EXPRESSION ESCRITA

1. Explica per escrit ua recèpta de codina, especificant toti es ingredients e era elaboracion pas per pas. As d'emplegar majoritàriament formes verbaus que non siguen en infinitiu. (As de hèr a servir aumens dètz vèrbs diferents). (Minim 100 paraules)

2.As acabat de veir ua pellicula que t'a agradat fòrça o as liejut un libre que t'a semblat interessant o tanben dilhèu as hèt un viatge a on as gaudit un pialèr. Escriu un mail ara tua milhor amiga o amic tà explicar-li ua d'aguestes tres experiéncias. (Minim 50 paraules)
